

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 3 (44)

Вінниця – 2023

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу

РІШЕННЯ

Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення
щодо реєстрації суб'єкта друкованих медіа
№ 967 від 28 вересня 2023 року
Журнал

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Дисемінація передового педагогічного досвіду
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Проби пера
- ❖ Конкурси
- ❖ Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 5 від 21 грудня 2023 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкара С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 3(44) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2023. 162с.

ЗМІСТ

КАШОЇД АНАСТАСІЯ, Особливості застосування редакційних засад при висвітленні військових конфліктів	5
БУГА ОКСАНА, Як уберегтися від лабетів фабрик наукових публікацій.....	7

ЛАБОРАТОРІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ТА КРЕАТИВНОЇ ПЕДАГОГІКИ

ВОЙЦЕХІВСЬКИЙ КОСТЯНТИН, МИСЛИЦЬКА НАТАЛІЯ, Використання можливостей сучасного освітнього інформаційного простору для підвищення мотивації до навчання фізики здобувачів освіти педагогічних коледжів	12
БУРАЧЕВСЬКА ЛЮБОВ, Креативність як основний компонент творчої особистості викладача мистецьких дисциплін	17
МЕЛЬНИК АЛІНА, Хорове мистецтво як ефективний засіб формування духовно-естетичної культури молоді.....	22
СВЕРЛОВИЧ ВАЛЕНТИНА, НАДКЕРНИЧНА ЛЮБОВ, Актуальні питання сучасної педагогічної освіти: професійна діяльність в інклюзивному середовищі закладів освіти (з досвіду роботи)	25
ФЕДЧИШИНА ТЕТЯНА, Траєкторія вдосконалення професійних компетентностей здобувачів фахової передвищої освіти в умовах сьогодення.....	31

НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

ВОЛИНЕЦЬ ТЕТЯНА, Сучасні аспекти валеологічного виховання молоді.....	36
ЖУПАНОВА ОЛЕНА, МИХАЛЬЧУК ОЛЕСЯ, Використання автентичних відеоресурсів ted talks для удосконалення іншомовної комунікативної компетентності студентів-філологів.....	38
ІСКРА СВІТЛАНА, Організація дистанційного навчання на заняттях з постановки голосу: особливості, проблеми, шляхи вдосконалення.....	44
КАЗЬМИРИШЕНА-ФАЙДЕНКО ОЛЕСЯ, Тренінгові технології як умова формування комунікативних компетентностей майбутніх педагогів	49
МАШТАЛЯР ЙОСИП, Дистанційне навчання як один із засобів вокально-педагогічної діяльності майбутнього вчителя музичного мистецтва.....	52
ХАРЖЕВСЬКА Т. М., Використання творчості Мирослава Скорика у національно-патріотичному вихованні школярів	57
НІКУЛІНА А. О., Web-технології як інструмент ефективного засобу навчання на уроках мистецтва в закладах загальної середньої освіти	60
ОБОДЯНСЬКА ІЛІНА, Поєднання навчального та виховного компонентів на уроках англійської мови	64
ЛУЦИНКЕВИЧ ЛЮДМИЛА, Формування професійних компетентностей майбутніх вчителів початкової школи на засадах діяльнісного підходу	66
МАЙДАНЮК НАДІЯ, Національно-патріотичне виховання здобувачів середньої освіти як основа формування полікультурної компетентності	71
ДОВГАЛЮК СВІТЛАНА, Особливості формування національної ідентичності здобувачів освіти в умовах сьогодення	75
ЛЕЛЯК ЛЮДМИЛА, ТЕТЕРИН КОСТЯНТИН, Пріоритетні напрямки підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання.....	79

ДИСЕМІНАЦІЯ ПЕРЕДОВОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСВІДУ

ГАВРИЛЮК ОКСАНА, ТВЕРДОХЛІБ НАТАЛІЯ , Хоровий спів як засіб музично-естетичного-виховання молоді: досвід художньо-творчої діяльності народної хорової капели «Mіx Voices»	83
МЕЛЬНИК ГАЛИНА , Формування диригентської техніки студентів в процесі фахової підготовки.....	87
МАРЦЕНЮК ОЛЕНА, РУДА ТЕТЯНА , Майстерність укладання робочих зошитів з української мови та літератури (вивчення досвіду викладачів кафедри української філології КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» Лесі Ненчинської та Юлії Романухи).....	96
ТОКАР ЛЮБОВ, СОРОЧАН МАРИНА , Підготовка майбутніх вихователів до професійної діяльності в умовах інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти.....	101
МАЗУРКЕВИЧ ВІРА , Якісна підготовка до НМТ/ЗНО – запорука успішного вступу до закладу вищої освіти (вивчення досвіду викладача суспільних дисциплін Стасенко Анни КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»).....	106

ВІДОМІ ІМЕНЯ

ВАЦАК КРИСТІНА , Образ видатного філософа й письменника Григорія Сковороди в українській прозі.....	108
КІСЕЛЬОВ ДМИТРО , Бернард Шоу: «Кандида» і «Пігмаліон». Проблематика і художній зміст.....	113
КОНІЧЕК ТЕТЯНА, НЕНЧИНСЬКА ЛЕСЯ, РОМАНУХА ЮЛІЯ , «Він був сином мужика – і став володарем у царстві духа»: до 210 річниці від дня народження Т. Г. Шевченка. Усний журнал на допомогу вчителю-словеснику.....	118
ЯКОВЕНКО ТЕТЯНА, МАЙДАНЮК НАДІЯ , Співвідношення історичної та художньої правди в повісті Юрія Мушкетика «Семен Палій».....	123
ЧЕРЕВКО ВІКТОР , А.Ф.Завальнюк. Музей подільського Баха	128

ЛАБОРАТОРІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ПІА ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ ПЕДАГОГА

ТУРЛЮК СВІТЛАНА, РОМАНУХА ЮЛІЯ , Сценарій ВСЕУКРАЇНСЬКОГО УРОКУ 2023-2024 н. Р. #максимально_ коледж ний	130
МИХАЛЬОВА ЛАРИСА , До питання про підготовку до зовнішнього незалежного оцінювання з біології.....	135
ДИМІНСЬКА ВАЛЕНТИНА, ПЕКУРАРУ ЛЮДМИЛА , У світі джазу	136
РУБАН ВАЛЕРІЙ , Захисти себе сам!	142
КЛИМЕНКО ОЛЬГА , Організація проектної діяльності у закладі дошкільної освіти.....	149
ФЕДОРЕНКО ОЛЬГА , Методично-дидактичні принципи у викладанні німецької мови.....	152

ПРОБИ ПЕРЯ

ОБЕРТИНСЬКА ДАР'Я , Поезія.....	156
ХАБУДА КАРІНА , Марійкина весна	157
ВИМОГИ до підготовки науково-методичних статей Збірника «ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу»	162

**«ВІН БУВ СИНОМ МУЖИКА – І СТАВ ВОЛОДАРЕМ У ЦАРСТВІ ДУХА» :
ДО 210 РІЧНИЦІ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ Т. Г. ШЕВЧЕНКА.**

Усний журнал на допомогу вчителю-словеснику.

УДК 821.161.2Шевченко+021.4

**КОНІЧЕК ТЕТЯНА, провідний бібліотекар
НЕНЧИНСЬКА ЛЕСЯ, РОМАНУХА ЮЛІЯ,**

*викладачі кафедри української філології
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

**1 сторінка. ВЕЛИЧ ОСОБИСТОСТІ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Видатний український письменник, великий народний поет, геніальний прозаїк, драматург, перекладач, публіцист, політичний і громадський діяч, художник, живописець, майстер офорту та графіки, маляр, ілюстратор, портретист, графік, скульптор, актор, співак, режисер, драматург, театральний критик, філософ, історик, просвітител, фотограф, мандрівник, винахідник, археолог, голос українського народу, революціонер, натхненник, дух українського народу, «батько нації», геній, пророк і совість нації, рок-зірка, справжній символ боротьби українського народу, світоч української культури, поет-символ України, людина універсальних обдарувань та інтересів, найвидатніший майстер українського образотворчого мистецтва, Великий Кобзар і Пророк, український геній (геній українського народу), Дармограй, Перебендя, символ України, національний пророк українського народу, людина серед людей, український Рембрандт, людина з надлюдськими обдаруваннями й надлюдською силою, провісник долі України, талановитий митець, апостол правди, мислитель, історик, етнограф, фольклорист, заступник знедолених, провидець, мислитель, великий патріот, найбільший революціонер нашого народу, син українського народу, людина незвичайної долі й неординарного таланту, що здобула світову славу.

З сучасного: «селф-мейд-мен» або «людина, яка зробила себе сама», хіпстер XIX століття, український Джедай, феномен українського народу, символ нації, світоч української культури, поет-символ України.

9 березня 2024 року виповнюється 210 років від дня народження українського поета Тараса Шевченка, який по праву вважається однією з найвпливовіших та найважливіших постатей української літератури та культури. Його життєпис – це історія людини, яка змогла розвиватися навіть у тогочасних реаліях.

Тарас Шевченко – один із найпопулярніших митців України всіх часів. Його постать – це ціла епоха культурного й літературного життя України XIX ст. Тож увіковічувати його продовжують і досі.

2 сторінка. НЕВІДОМЕ ПРО ВІДОМОГО

Про життя та діяльність одного з найвідоміших українських письменників можна прочитати в будь-якому підручнику, про нього написано безліч книг і видано багато публікацій. Здається, що про Шевченка всі вже давно все знають, але це тільки на перший погляд. Найкраще зрозуміти цю постать допоможуть маловідомі факти з його життя:

❖ Тараса Шевченка назвали Тарасом через близькість до іменин. 25 лютого, коли він народився, за юліанським календарем було свято Святого Тарасія.

❖ Тарас Шевченко був невисокого зросту – трохи більше 164 см.

❖ Він виріс в селі Керелівка, а не Кирилівка, як пишуть у всіх підручниках. Назва села походить від сільськогосподарського інструменту «жерели», схожого на граблі.

❖ У Тараса були 5 рідних братів і сестер, шоста дитина померла. З усіх навчився читати й писати тільки він.

❖ Мама Тараса була вільною селянкою, яка одружилася з кріпаком. Один із дідів за матір'ю, Яким Бойко, мав кузню й пасіку. А батько чумакував.

❖ Перші гроші Тарас заробив, допомагаючи відспівувати небіжчиків. Він був помічником священника.

❖ Улюбленим напоєм Тараса був чай із ромом.

❖ Після смерті батька й матері все справді було сумно, але він не страждав усе життя, як про це пишуть. Коли Тараса викупили з кріпацтва, він виконував портрети на замовлення. Повернувшись в Україну, він малював дуже багатих і заможних людей за солідні гонорари.

❖ Тарас любив витратити гроші на одяг. Коли жив у Петербурзі й добре заробляв роботою портретиста, міг собі дозволити дорогі костюми. Тож він був знаним модником. У своєму щоденнику писав про величезне задоволення від придбання гумового плаща-макінтоша за 100 рублів, що було значною сумою для того часу.

❖ Геніальний художник Карл Брюллов намалював портрет поета Василя Жуковського. Його розіграли в лотерею серед імператорської сім'ї. І насправді тоді зібрали трохи більше половини суми, яку треба було віддати. За викуп віддали 2,5 тисячі рублів. Нині це – понад 40 тисяч доларів. Це дуже великі гроші на ті часи, співмірні з річним доходом маленького маєтку чи села. Але це не була найбільша сума, за яку викупали художників чи інших талановитих людей.

❖ До кінця життя Шевченко самонавчався в гравюрі й робив величезні нововведення. Він приїхав із заслання і сказав, що не хоче займатися олійними портретами, почав вчитися у гравера Федора Йордана. Тоді його називали російським Рембрандтом за манеру передавання світлотіні.

❖ Твори Тараса Шевченка перекладені ста мовами світу. Серед них японська, корейська, арабська й міжнародна мова – есперанто. Найбільше перекладів було здійснено німецькою, польською, англійською мовами.

❖ Найбільший міф – що Тарас писав для селян. По-перше, селяни не вміли читати, і тільки десь наприкінці 19 століття їм почали розказувати, хто такий Тарас Шевченко.

Освічені люди тоді – переважно дворяни. Його публіка – вихідці з України, які про неї пам'ятали. З 30-х років у Петербурзі була мода на все малоросійське – українське. Це була найближча екзотика.

❖ Шевченко, очевидно, дуже любив калину. І в «Кобзарі» вжив це слово 385 разів.

❖ «Почав Кобзарем – закінчив букварем», – так говорив про творчість Шевченка Пантелеймон Куліш. У 1861 році видання «Букваря Южнорусского» – останньої прижиттєвої книжки Тараса Григоровича. Вона була написана українською мовою з використанням російських літер і призначалась для навчання грамоти в недільних школах.

❖ Найменше у світі видання Кобзаря має розмір близько половини квадратного міліметра, що менше за макове зернятко. Створив його український майстер Микола Сядристий. Гортати сторінки збірки можна лише кінчиком загостреного волоска через їхній неймовірно крихітний розмір.

❖ Усі кажуть, що Шевченко дуже мало прожив – 47 років. Але це була більш ніж середня тривалість життя чоловіків того часу.

❖ Тарас зробив усе, щоб ми героїзували й багато знали про козаків. Наприклад, про гайдаків ми знаємо не з підручників історії, а з поеми «Гайдаки».

❖ Кобзар обожнював зоряне небо.

❖ Український поет мав гарне почуття гумору, любив сміятися та смішити інших.

❖ Після заслання Шевченко міг стати професійним фотографом, принаймні його друзі бачили в цьому чудову можливість заробляти на прожиття. Проте Шевченка-художника така перспектива не вразила, адже в його душу глибоко запала думка про те, що «це справа фізики та хімії».

❖ Весна – особливий період для Шевченка, адже всі найголовніші події сталися саме в цей період його життя. 9 березня він народився. 25 квітня 1838 року став вільним від кріпацтва. 26 квітня 1840 світ вперше побачив «Кобзаря». 5 квітня поета заарештували, а 7 квітня 1857 року він отримав звістку про волю.

❖ У 1975 році один із кратерів на Меркурії був названий на честь Тараса Григоровича Шевченка.

❖ Крім того, на честь Шевченка названі морська затока в Аральському морі та вершина висотою 4 200 м на північному схилі Великого Кавказу, у Боковому хребті. Це ім'я дали їй українські альпіністи, які вперше зійшли на цю вершину Кавказу в 1939 році.

❖ 500 м² – площа найбільшого портрета Кобзаря. Написаний він у Харкові на стіні 17-поверхового будинку за адресою проїзд Садовий, 30 і внесений до Книги рекордів України. Графіті малювали ночами протягом двох тижнів.

❖ Культ Шевченка виник ще за його життя, почав зміцнюватися після смерті й перепоховання. Тоді 90% етнічного українства були селянами, тому Тарас майже всюди в шапці та кожусі, бо образ мав бути простим і зрозумілим. **Сьогодні ж Шевченко «об'єднує» український простір. Це – потужний маркер ідентичності.**

3 сторінка. ТАРАС ШЕВЧЕНКО Й СУЧАСНІСТЬ

Кобзар, зображення на купюрі в сто гривень, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, «Заповіт», вивчення творчості на уроках української літератури, НМТ – асоціації з прагуванням Т. Шевченка.

Сьогодні його можна називати справжньою європейською людиною, адже в ньому гармонійно поєдналися індивідуальність і душевна гармонія, самопізнання й духовна незалежність, неординарність мислення й бажання знати все, твердість натури й принципівості.

У 2019 році в інстаграмі з'явилась сторінка **Тараса Григоровича Шевченка**. На ній чоловік, схожий на українського поета, публікує фотографії та відео, а також знімає інстаграм-історії про життя Кобзаря в сучасному Києві. Усі наступні дописи – про те, як Тарас Шевченко знайомиться із сучасним життям у Києві. Він відвідує магазини одягу, публікує селфі, знімає «сторіз», їсть суши, гуляє містом. Крім того, коментує актуальні для

України події. Познайти ближче з віртуальним Тарасом Шевченком можна за ніком в інстаграмі [@shev_che](#).

Також Тарас Шевченко має свою сторінку в найбільш відомій мережі «Фейсбук», де можна дізнатися багато цікавої інформації про українську культуру, актуальні новини та новинки книжкового світу.

Тараса Шевченка як одну з найпопулярніших постатей у культурі та мистецтві відтворено у філателії. Укрпошта з 2007 року започаткувала щорічний випуск шевченківських марок до 200-річчя від дня народження поета (відзначення 2014 року).

На сьогодні багато філателістичного матеріалу присвячено об'єктам, які носять ім'я Т. Шевченка. Філателістична шевченківська спадщина – це різні конверти, поштові марки, пам'яткові штемпеля до ювілейних дат народження, смерті, перепоховання поета, до ювілейних дат видань «Кобзаря», написання «Заповіту».

4 сторінка. БІБЛІОТЕКАР – У СКАРБНИЧКУ ВЧИТЕЛЯ

За роки, що минули після смерті Тараса Шевченка, накопичено величезний інформаційний матеріал про його життя та творчість. Видані цікаві спогади сучасників: художників, літераторів, істориків, громадських діячів, близьких поета, звичайних селян. У цих спогадах по крихтах відтворюється живий і неповторний образ Кобзаря, його світогляд. Кожна деталь, кожна характеристика мають безперечний інтерес для нас [9].

Зібрана багата літературно-образотворча спадщина митця, відновлено маршрути пересування, відоме коло осіб, з якими він зустрічався, у фондах музеїв зберігаються безцінні експонати, пов'язані з іменем поета.

Одна з таких крихт інформації по генеалогічній гілці сестри Тараса Катерини пов'язана з Вінниччиною. Зі спогадів журналістки Вікторії Марценюк: «На Вінниччині живе тричі правнучка Тараса Шевченка 87-річна Валентина Сушицька із Ладизина Вінницької області. Це рід Катерини Шевченко, сестри Тараса. Вона вийшла заміж

за Антона Красицького, кріпака, як і вона. Разом жили у селі Зелена Діброва. У них народилося троє дітей: два сини та донечка Федора, прабабуся Валентини Соловеївни. Вона вийшла заміж за Онуфрія Бондаря. У них народився син Мартин – дідусь пані Валентини. Дід розповідав, що бачив Тараса Шевченка. Коли Мартину було дев'ять років, він грався у дворі, батьки були в полі. Невідомий чоловік розпитав, як його звати та де батьки, залишив 25 карбованців й записку. Що там було написано так і не узнали, бо родина була неписьменна, а лист забрав управитель.

Валентина Соловеївна так зветься через те, що батько, якого охрестили Сильвестром, ще з дитинства гарно співав. Коли прийшов час одержувати документи, батька Валентини записали на ім'я Соловей. Тато був схожий на Тараса і зовні, і за вдачею. Усі ці факти протягом багатьох років збирали родичі в документальну підбірку. У ній генеалогічне дерево, виписки із церковних книг і спогади багатьох відомих людей про батьків, дідів. Усе це зберігається в сімейному архіві подружжя Сушицьких.

Валентина Соловеївна Сушицька народилася на Черкащині. Потім родина Сушицьких жила на Донбасі, де Валентина Соловеївна працювала у передплатному відділі, завідуваючою книжковим магазином на машинобудівному заводі. Відколи Бориса Петровича, чоловіка Валентини Соловеївни, перевели працювати на Ладижинську ТЕС, подружжя живе в Ладижині. Зі своїм чоловіком Борисом Петровичем прожили разом 46 років. Виростили сина Едуарда та онучку Мілу.

Зі спогадів пані Валентини: «Чоловік дізнався тільки через рік спільного життя, коли ми поїхали на екскурсію до музею Шевченка. Прийшли, хтось із робітників тамтешніх підходить вітатися й каже до мене сміючись: «О, онучка Шевченка пришла». Чоловік очі витріщив, все розказала йому. Досі жартує – добре, що в музей зайшли, хоч дізнався хто його жінка, – каже. – Син був в класі п'ятому, вихвалявся перед однокласниками цим фактом. Ті пішли до вчительки скаржитися, що Едік

таку дурню меле. Вчителька викликала мене у школу. Я все пояснила, всі були дуже здивовані. Але особливого ставлення до нього не було, і правильно. Усього треба вчитися самому».

В. Сушицька знає напам'ять практично увесь спадок Т. Шевченка. Вона прославляє пращура в поезії, яку творить сама. На полиці є товста книга під назвою «Коріння Шевченківського роду».

«Це мій родич Микола Лисенко, теж тричі правнук Тараса, написав. Зібрав тут відомості про всіх його нащадків. Зараз живе на Черкащині. І про мене тут є», – розповідає В. Сушицька [4].

Продовжує краєзнавчу тему книга **Анатолія Подолинного «Тарас Шевченко і Вінниччина»**.

Мета цього іменного словника – показати внесок науковців і митців Вінниччини до загальноукраїнської Шевченкіани. Крім нових імен у словнику подано й нові факти та подробиці, цікаві з наукового погляду, які проливають додаткове світло на вже відомі явища та постаті, привертають увагу до певних обставин і оцінок.

Чи є ще десь у світі поет, який відіграв таку важливу мистецьку та історичну роль в історії свого народу, як Тарас Шевченко? У цьому виданні можна знайти відповідь на це запитання. Ця книга допоможе глибше й повніше відчувати доленосне значення Тараса Шевченка для кожного з нас на наших «малих батьківщинах» у великій Батьківщині – Україні.

Подолинний, А. М. Тарас Шевченко і Вінниччина : іменний словник / Анатолій Подолинний; ВОУНБ ім. К. А. Тімірязєва. – Вінниця : Едельвейс і К, 2012. – 104 с.

Своєрідним продовженням іменного словника є збірник **«З іменем Кобзаря : вінничани про Тараса Шевченка» упорядника Анатолія Подолинного**. У збірнику читачі мають змогу ознайомитися з текстами публікації науковців та митців-вінничан, що зробили вагомий внесок у Шевченкіану. Поважне місце відведене працям, які з'явилися вже в незалежній Україні. У

другій частині збірника подано художні твори вінничан про Шевченка, а саме: вірші М. Старицького, Є. Гуцала, В. Стуса, А.Бортняка, Н. Гнатюк, Г. Чубач, Т. Яковенко та інших.

З іменем Кобзаря : вінничани про Тараса Шевченка / упоряд. А. М. Подолинний. – Вінниця : Консоль, 2013. – 304 с.

Продовжує огляд книга **Олександра Ковалья «Тарас Шевченко на Вінниччині»**. Олександр Коваль – учитель історії, автор краєзнавчих досліджень, ініціатор експедиції з вивчення шляху Тараса Шевченка, який досліджував Вінниччину в 1846 році. Юні туристи-краєзнавці Гніванської СЗОШ № 2 поставили собі за мету вивчити шевченківський маршрут, дослідити історію та пам'ятні місця населених пунктів, сторінки біографій історичних постатей, зібрати фольклорно-етнографічний матеріал.

Перша половина XIX століття ознаменувалася національним піднесенням в усіх сферах життя. Особливий інтерес спостерігався до історії. Так, 1835 року в Києві був створений «Временный комитет для изыскания древностей». Пізніше його функції були передані «Временной комиссии для разбора древних актов», створеній 1843 року. У цій комісії протягом 1845-1847 років працював Т. Г. Шевченко.

Подорож Шевченка розпочалася 25 вересня 1846 року за маршрутом: Київ – село Морозівка Погребищенського району – Липовець – Брацлав – Шпиків – Джурин – Могилів-Подільський – Яришів – Муровані Курилівці – Дунаївці – Меджибож – Хмільник – Уланів – Київ.

Коваль, О. Тарас Шевченко на Вінниччині / О. Коваль. – Вінниця : Консоль, 2013. – 48 с.

Не можна лишити поза увагою збірку **«Шевченко на Поділлі : літературно - мистецьке свято «В сім'ї вольній, новій» на**

Вінниччині». Це спецвипуск газети «Південний Буг» за 1992 рік.

У цій збірці зібрані інтерв'ю, поезії, окремі вислови, фотознімки найпочесніших гостей свята – письменників з різних міст і країн, присвячених Тарасу Шевченку.

Видання адресовано науковцям, учням, бібліотекарям, учасникам художньої самодіяльності, а також усім, хто шанує Кобзаря та вчиться берегти свою історію. Кожному, хто хоче організувати Шевченківський вечір, написати статтю, реферат, чи просто долучитися до невмирущого слова.

Шевченко на Поділлі : літературно – мистецьке свято «В сім'ї вольній, новій» на Вінниччині» / упоряд. : В. Рабенчук, В. Лисенко . - Вінниця : Спецвипуск газети «Південний Буг» , 1992. – 72 с.

За час, що пройшов відтоді, як закінчилось земне життя Великого Кобзаря, його твори стали відомими у всьому світі, вони перекладені десятками мов, а його полум'яна поезія стала символом волелюбності, утвердження гідності людини, патріотизму та не втратила своєї актуальності й донині.

Творча спадщина поета спонукала й спонукає до вшанування його пам'яті. Тарас Григорович зробив велетенський внесок у пробудження та формування національної свідомості українського народу, у розвиток української та світової культури. Ідеї, думки, уся творчість Шевченкового генія стала тим живим феноменом, який далі розвивається вже в свідомості українського суспільства. Як актуально сьогодні звучать безсмертні Шевченкові слова:

*Свою Україну любіть,
Любіть її...во время люте,
В останню тяжкую минуту
За неї Господа моліть.*

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. З іменем Кобзаря : вінничани про Тараса Шевченка / упоряд. А. М. Подолинний. Вінниця : Консоль, 2013. 304 с.
2. Коваль О. Тарас Шевченко на Вінниччині. Вінниця : Консоль, 2013. 48 с.

3. Марковська М. «Або щось добре, або велике ледащо». 42 факти про Тараса Шевченка, що не розповідають у школі. URL: <https://nus.org.ua/articles/abo-shhos-dobre-abo-velyke-ledashho-42-fakty-pro-tarasa-shevchenka-shho-ne-rozpovidayut-u-shkoli/> (дата звернення: 29.10.2023).

4. Марценюк В. «Всього Кобзаря знаю напам'ять» : Валентина Сушицька. URL : <http://www.gazeta.ua/articles/>. (дата звернення: 21.02.23.)

5. Подолинний А. М. Тарас Шевченко і Вінниччина : іменний словник. Вінниця : Едельвейс і К, 2012. 104 с.

6. Радіо перше. 10 цікавих фактів про Шевченка, які ви могли не знати. URL: <https://radiopershe.com/news/10-tsikavykh-faktiv-pro-shevchenka-iaki-vy-mohly-ne-znaty> (дата звернення: 25.10.2023).

7. Твоє місто. Невідоме про відомого : 7 фактів про Тараса Шевченка. URL: https://tvoemisto.tv/news/nevidome_pro_vidomogo_tsikavi_fakty_pro_tarasa_shevchenka_84386.html (дата звернення: 25.10.2023).

8. Тут цікаво. Цього не розповідають в школі: 8 цікавих фактів про Тараса Шевченка, які мало хто знає. URL: <https://tut-cikavo.com/pro-ukrainu/vydatni-liudy/708-malovidomi-fakti-pro-tarasa-shevchenka> (дата звернення: 27.10.2023).

9. Чанін С. В. Великий рід великої людини : науково-популярний нарис. Київ : Елібре, 2008. 160 с.

10. Шевченко на Поділлі : літературно - мистецьке свято «В сім'ї вольній, новій» на Вінниччині / упоряд. : В. Рабенчук, В. Лисенко. Вінниця : Спецвипуск газети «Південний Буг» , 1992. 72 с.

Стаття надійшла до редакції
17 жовтня 2023

СПІВВІДНОШЕННЯ ІСТОРИЧНОЇ ТА ХУДОЖНЬОЇ ПРАВДИ В ПОВІСТІ ЮРІЯ МУШКЕТИКА «СЕМЕН ПАЛІЙ»

УДК 821.161.2.09 Мушкетик

ЯКОВЕНКО ТЕТЯНА

кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології

МАЙДАНЮК НАДІЯ

студентка філологічного факультету

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

У статті досліджено проблему співвідношення історичної та художньої правди на матеріалі першого історичного твору Юрія Мушкетика «Семен Палій». У зв'язку із дослідженням умов, за яких була написана повість, та іншими творами, де епізодично зображуються герої, змальовані у повісті «Семен Палій», обґрунтовано авторську позицію щодо історичних подій та постатей періоду кінця XVII – початку XVIII століття.

Ключові слова: історична повість, історична правда, історична достовірність, художня правда, факт, Юрій Мушкетик.

Стан дослідження проблеми. Проблема структуривання історичної правди та її художньої версії знайшла своє вирішення у працях науковців різних часів, які стверджують, що в історичній прозі ці два начала мають бути органічно поєднані (Л. Александрова, Б. Мельничук, М. Сиротюк тощо). Так, сучасна дослідниця Л. Тарнашиська, зазначає, що «...історична проза розгортає себе як дискурс Я-виявів, рольових «програвань» письменником історичного матеріалу, де фактаж, документалістика